

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนตาม กรอบมาตรฐานปรัชญาการศึกษาไทยในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดบุรีรัมย์

The action research in order to access the efficiency of the
instructional management under the Thai education philosophy
standard in the high school in Buriram Province

ปรีชา ปาโนรัมย์¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามกรอบปรัชญาการศึกษาไทยของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ภายในจังหวัดบุรีรัมย์ใน 4 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 ด้านหลักสูตร มิติที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มิติที่ 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล และมิติที่ 4 ด้านครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีกลุ่มผู้บริหารและครูจำนวน 460 คน และ นักเรียนจำนวน 400 คน จากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในจังหวัดบุรีรัมย์ทั้งหมด 46 แห่ง สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาภายในจังหวัดบุรีรัมย์

โดยภาพรวมแล้วมีการจัดการศึกษาเป็นไปตามปรัชญาการศึกษาไทย จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาไปในรายละเอียด พบว่า ที่จัดอยู่ระดับ มาก ได้แก่ การศึกษาตามปรัชญาสาขาพัฒนาการ รองลงมาคือ ปรัชญาสาขาพุทธปรัชญานิยม และเน้นน้อยที่สุดก็คือเรื่องปรัชญาสาขาสารัตถะนิยม ส่วนแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดการสอนคือ ควรเพิ่มการเรียนการสอนแบบนักเรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนการสอน เพิ่มการกล้าคิด กล้าทำและกล้าแสดงออกในการสร้างความดี

คำสำคัญ : การวิจัยเชิงปฏิบัติการ, การประเมินการจัดการเรียนการสอน, ปรัชญาการศึกษาไทย

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the efficiency of the instruction management and the problem solution tendency of the instruction management under the framework of Thai educational philosophy in the high school of Buriram, which this was the study of four dimensions of philosophy such as first; the course, second; the instruction management, third; the assessment and evaluation of learning outcome, fourth; the teacher or the instructor. The examples in this research was the 460 persons of school's administrators and teachers group, the 400 persons of teacher group and the 46 persons of the student getting by the purposive sampling. The statistic used in this research was Percentage, Mean and

Standard Deviation. The results of the research was found that the education of high school in Buriram followed under the Thai educational philosophy, but it was totally arranged in the middle level and when considered in each detail it was found that the Progressivism was arranged in the more level, the Buddhistic Philosophy in the second level and the essentialism in the least level. For the problem solution tendency of instruction management, it should solve as follows; it should add the instruction based on the participatory of the students in the different activities, the bravery of thinking, doing and expression in making the goodness.

Keywords : the action research, Instruction assessment, Thai educational philosophy

บทนำ

ในประเทศไทยนั้นแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระดับใหญ่ๆ ได้แก่ ระดับประถม ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา แต่ละระดับการศึกษานั้นถือว่ามีความสำคัญเพราะเป็นกลไกหนึ่งที่จะสามารถหนุนเสริมให้ผู้เรียนในแต่ละช่วงการศึกษา มีพัฒนาการแห่งการเรียนรู้เพื่อต่อยอดการศึกษาในระดับที่สูงยิ่งๆ ขึ้นไป (กรมวิชาการ. 2544) แต่ในการศึกษาวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยได้มุ่งประเด็นไปยังการจัดเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา สาเหตุที่เลือกการศึกษาระดับนี้ เพราะ 1) การจัดการเรียนการสอนในชั้นการศึกษานี้ เป็นการศึกษาที่ใกล้ชิดกับระดับอุดมศึกษา และก่อนที่จะเข้าสู่การเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา คณะผู้วิจัยต้องการทราบว่า ประชากรการศึกษาที่ได้บ่มเพาะให้กับเด็กและเยาวชนในระดับการศึกษานี้ในมิติทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านครู หรือ อาจารย์ผู้สอนเป็นอย่างไร 2) จากสถานการณ์ต่าง ๆ ด้านการศึกษาจะ

พบว่า ผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่สังคมไทยต้องการ เช่น มีพฤติกรรมไม่อ่านหนังสือ ชอบคุยกันในเวลาเรียน ชอบเล่นเกมในขณะที่เรียนหนังสือ ส่ง SMS ในขณะที่เรียนหนังสือ เป็นต้น 3) บางโรงเรียนมีผลการศึกษาของบางวิชาอยู่ในระดับสูงเช่น คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ อังกฤษ เป็นต้น แต่ไม่สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในสายที่มีคะแนนสูงได้ หรือ ผลสอบเข้าศึกษาต่อของบางรายมีอยู่ในระดับต่ำในทุกรายวิชา เป็นต้น ซึ่งเหตุผลดังกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งที่น่าจะเป็นปัญหาต่อระบบการศึกษาไทยในระดับมัธยมศึกษาที่จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์แห่งการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ และในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีหลายพื้นที่ที่สามารถดำเนินการวิจัยได้ แต่ผู้วิจัยขอเลือกใช้พื้นที่การศึกษาคือ จังหวัดบุรีรัมย์เป็นพื้นที่หลัก โดยมีโรงเรียนทั้งหมด 46 โรงเรียน สาเหตุที่เลือกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเขตพื้นที่ภายในจังหวัดบุรีรัมย์ เพราะ 1) เป็นพื้นที่ที่มีการใช้หลักสูตร

พื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเหมือนกับหลักสูตรที่ใช้สอนในเขตพื้นที่อื่นของประเทศไทย 2) เป็นพื้นที่ที่มีสภาพปัญหาด้านการประเมินของสำนักงานรับรองคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. เพราะมีจำนวนโรงเรียนกว่า 30 แห่งที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 3) เป็นพื้นที่ที่มีจำนวนนักเรียนมีพื้นฐานความรู้หลากหลายและส่วนใหญ่เกิดจากท้องถิ่นที่มีวัฒนธรรมความเป็นไทยอันเป็นเอกลักษณ์ของชาวอีสาน 4) จากการประเมินของ สมศ.พบว่า มีนักเรียนเรียนหนังสือมีผลการเรียนค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ด้วย 4 เหตุผลซึ่งถือว่าเป็นเหตุผลหลักเพื่อการทำวิจัยเรื่องนี้ ซึ่งหากพิจารณาจากปัญหาดังกล่าวและจากรายงานการวิจัยในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ ก็จะมีสภาพที่ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยผลการวิจัยหลายเรื่องได้ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนและนักศึกษาของไทยที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละหลักสูตรของแต่ละสถาบันการศึกษา 1) ส่วนมากมีผลการเรียนที่ตกต่ำและมีข้อบกพร่องทางการเรียน 2) หากมีผลการเรียนดี นักเรียนและนักศึกษากลุ่มนี้ก็จะด้อยเรื่องศักยภาพในการประกอบวิชาชีพในสาขาที่สำเร็จ 3) ในแต่ละปีการศึกษาไม่ว่าจะเป็นสถาบันศึกษาระดับใด ก็มึนักเรียนและนักศึกษาต้องพ้นสภาพไปเป็นจำนวนมาก หรือ ถูกเรียกออกจากสถาบันศึกษานั้นเพราะมีผลการเรียนที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดและ 4) ในแต่ละสถาบันการศึกษา มีนักเรียนนักศึกษาไม่เข้าห้องเรียน หรือเรียนก็ไม่สนใจในการเรียน ไม่สนใจในการค้นคว้าหาความรู้ในห้องสมุด ไม่ตั้งใจเรียน เป็นต้น จากสาเหตุของปัญหาใหญ่ ๆ ดังกล่าว ทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบการศึกษาของไทยทั้งระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนของแต่ละสถาบันการศึกษาไม่เป็นไปตามกรอบมาตรฐานปรัชญาการศึกษาของไทย ใน 4 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 ด้านหลักสูตร มิติที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มิติที่ 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล และมิติที่ 4 ด้านครู หรือ อาจารย์ผู้สอน หากไม่มีการทำวิจัยเพื่อที่จะค้นหาสาเหตุข้อบกพร่องต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวเพื่อการแก้ไข อาจทำให้เกิดปัญหาใหญ่ ๆ ตามมา เช่น ระบบการศึกษาของไทยอาจมีคุณภาพต่ำลดน้อยถอยลงไปเรื่อย ๆ การพัฒนาเศรษฐกิจของไทยซึ่งจำเป็นที่จะต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความ

สามารถจริงในแต่ละศาสตร์อาจทำให้ไม่เกิดการพัฒนาเท่าที่ควร และอาจเป็นปัญหาอื่นๆ ที่ตามมา เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาด้านอาชีพ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาโสเภณีเด็ก ปัญหาด้านอบายมุข เป็นต้น ซึ่งในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ คณะผู้วิจัย จึงสนใจที่จะศึกษาประเมินการจัดการเรียนการสอนของระบบการศึกษาของไทยว่า มีการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามกรอบมาตรฐานปรัชญาการศึกษาของไทยแบบใด โดยจะศึกษาเฉพาะระบบการศึกษาของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ทั้งนี้การศึกษาดังกล่าวจะเป็นการศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยมีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อที่จะศึกษาปัญหาร่วมกันกับนักวิจัย หลังจากนั้นจะนำผลการประเมินดังกล่าวไปเพื่อบูรณาการแผนงานเพื่อสร้างให้เป็นนโยบายเพื่อการแก้ปัญหาในระดับประเทศ ซึ่งประเด็นเรื่อง ปรัชญาการศึกษาของไทยนั้นมีความสำคัญยิ่ง โดยมีส่วนสำคัญที่จะผลักดันให้การจัดการเรียนการสอนทั้งระบบมีคุณภาพ หากมีการศึกษาบูรณาการอย่างจริงจังเพื่อกำหนดทิศทางใหม่ในการแก้ปัญหาโดยเริ่มต้นที่การศึกษาค้นคว้าจากต้นเหตุที่แท้จริง กล่าวคือ เรื่องการกำหนดปรัชญาการศึกษาไทยใหม่ ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยเห็นว่า การที่จะแก้ปัญหการจัดการเรียนการสอนได้ควรที่จะศึกษาตั้งแต่บริบทเบื้องต้นของการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันแล้วบูรณาการศึกษาร่วมกันในทุกภาคส่วน เพื่อสร้างเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการศึกษาใหม่ให้เป็นไปตามหลักปรัชญาการศึกษาของไทยอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนตามกรอบปรัชญาการศึกษาไทยของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาภายในจังหวัดบุรีรัมย์ ในมิติทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ มิติที่ 1 ด้านหลักสูตร มิติที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มิติที่ 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล และมิติที่ 4 ด้านครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาเชิงบูรณาการเพื่อปรับปรุงวิธีการแก้ปัญหการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในจังหวัดบุรีรัมย์ ภายใต้กรอบ

มาตรฐานปรัชญาการศึกษาไทยตามมิติทั้ง 4 ด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการวิจัยออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการจัดการเรียนการสอนตามกรอบปรัชญาการศึกษาไทยของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ภายในจังหวัดบุรีรัมย์ ในมิติทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ มิติที่ 1 ด้านหลักสูตร มิติที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มิติที่ 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล และมิติที่ 4 ด้านครูผู้สอน โดยดำเนินการคือ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาการศึกษาไทยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย 2) กำหนดกรอบเพื่อสร้างเครื่องมือ และปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัยโดยกำหนดขอบข่ายของเครื่องมือในการวิจัย 3) สร้างแบบสอบถามและปรับปรุงแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย และให้ครอบครัวกลุ่มขอบเขตการวิจัย 4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบเชิงเนื้อหา พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ 5) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ ในเขตพื้นที่อื่น จำนวน 30 ชุด เป็นผู้ตอบแบบสอบถามและหาความเที่ยงโดยใช้ Reliability Analysis 6) นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาประสิทธิผลในการจัดการเรียนการสอนตามกรอบปรัชญาการศึกษาไทยของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในจังหวัด และ 7) นำข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลในการจัดการเรียนการสอนตามกรอบปรัชญาการศึกษาไทยของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ภายในจังหวัดบุรีรัมย์ ในมิติทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ มิติที่ 1 ด้านหลักสูตร มิติที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มิติที่ 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล และมิติที่ 4 ด้านครูหรืออาจารย์ผู้สอนที่ได้จากการเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ ส่วนช่วงที่ 2 ศึกษาเชิงบูรณาการเพื่อปรับปรุงวิธีการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในจังหวัดบุรีรัมย์ ภายใต้กรอบมาตรฐานปรัชญาการศึกษาไทยตามมิติทั้ง 4 ด้าน โดย 1) ผู้วิจัยได้นำประเด็นของประสิทธิผล ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการ

เรียนการสอนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในจังหวัดบุรีรัมย์ ภายใต้กรอบมาตรฐานปรัชญาการศึกษาไทยตามมิติทั้ง 4 ด้าน มาจัดอันดับความสำคัญ 2) นำประเด็นปัญหาที่จัดอันดับจากข้อที่ 1 เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอคำแนะนำและวิธีการแก้ไขโดยการสนทนากลุ่ม 3) นำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาสังเคราะห์เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในจังหวัดบุรีรัมย์ ภายใต้กรอบมาตรฐานปรัชญาการศึกษาไทยตามมิติทั้ง 4 ด้าน

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาภายในงานวิจัยนี้คือ 1) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ภายในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวนทั้งหมด 68 แห่ง 2) ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภายในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 460 คน 3) ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 6,400 คน และ 4) นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ภายในจังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 60,200 คน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างโดยดำเนินการคือ 1) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาภายในจังหวัดบุรีรัมย์ใน 23 อำเภอ โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากจำนวนทั้งหมด 68 โรงเรียน ได้จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 46 โรงเรียน ภายใต้เงื่อนไขคือ 1) เป็นโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนภายใต้ปรัชญาการศึกษาไทยและ 2) มีจำนวนนักเรียนจำนวนไม่น้อยกว่า 500 คนขึ้นไป หรือ โรงเรียนขนาดกลาง 2) ผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ภายในจังหวัดบุรีรัมย์ ใน 23 อำเภอ กำหนดเป็นโควตาละ 5 คนต่อหนึ่งโรงเรียน ได้จำนวน $46 \times 5 = 230$ คน 3) ครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ภายในจังหวัดบุรีรัมย์ ใน 23 อำเภอ กำหนดเป็นโควตาละ 5 คนต่อหนึ่งโรงเรียน ได้จำนวน $46 \times 5 = 230$ คน และ 4) นักเรียนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 60,200 คน ใช้ตาราง Taro Yamane คือจำนวน 400 คน

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิจัยนั้น ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์และสรุปผล โดยดำเนินการคือ 1) วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถาม หาค่าความเชื่อมั่น

ของแบบสอบถามใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha - Coefficient) และ 2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนตามกรอบปรัชญาการศึกษาไทยของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาภายในจังหวัดบุรีรัมย์ ในมิติทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ มิติที่ 1 ด้านหลักสูตร มิติที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มิติที่ 3 ด้านการวัดผล และประเมินผล และมิติที่ 4 ด้านครูผู้สอน

ผู้วิจัยขอจำแนกรายละเอียดตามวัตถุประสงค์ โดยผลการวิจัย พบดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และครูผู้สอนจำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 50 โดยส่วนใหญ่สังกัดอยู่ที่โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 94.6 และโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน คิดเป็นร้อยละ 5.4 ซึ่งโดยมากมีประสบการณ์ในด้านการบริหารงานต่ำกว่า 5 ปี รองลงมาคือมีประสบการณ์ 5 ปี ถึง 10 ปี และมีประสบการณ์ 11 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 2 ปี รองลงมาคือ มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเป็นครูผู้สอน 2 ปี ถึง 4 ปี และมีประสบการณ์ในการเป็นครูผู้สอน 5 ปีขึ้นไป

สำหรับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์นั้น โดยภาพรวมแล้วมีวิธีการสอนเป็นไปตามปรัชญาการศึกษาไทยจัดอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละรายละเอียดพบว่า ที่จัดอยู่ในระดับ มาก ได้แก่ ปรัชญาสาขาพัฒนาการ รองลงมาคือ ปรัชญาสาขาพุทธปรัชญานิยม ที่จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง ได้แก่ ปรัชญาสาขาปฏิรูปนิยม และปรัชญาสาขาสัจวิชนิยม และที่จัดอยู่ในระดับ น้อย ได้แก่ ปรัชญาสาขาสถาพนิยม และเน้นน้อยที่สุดก็คือเรื่องปรัชญาสาขาสัตถะนิยม ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมแล้วเกี่ยวกับด้านหลักสูตรพบว่า จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาไปในรายละเอียดพบว่า 1) ที่จัดอยู่ในระดับ มาก ได้แก่ โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาคือเรื่อง ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อครูและเพื่อน

และ ครูจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเขียน 2) ที่จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง ได้แก่ ครูมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามสภาพผู้เรียนโดยผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือ ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่โรงเรียนกำหนด และ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุมด้านความรู้ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม และ ครูจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนหรือกระบวนการ 3) ที่จัดอยู่ในระดับ น้อย ได้แก่ ครูจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีทักษะการวิเคราะห์ รองลงมาคือ ครูจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด และ ครูจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่าน และ ครูจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมจัดอยู่ในระดับ ปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเข้าไปในรายละเอียดแล้วพบว่า 1) ที่จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดการเข้าใจแก่นทัศน์ เรียนรู้ทักษะการสร้างมโนทัศน์ พัฒนาการให้เหตุผลโดยการอุปนัย 2) สำหรับรูปแบบการสอนของกาเย มีการดำเนินการ โดยภาพรวม แล้วจัดอยู่ในระดับ ปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า 2.1) ที่จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง กระตุ้นเร้าความสนใจของผู้เรียน เพื่อช่วยให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น รองลงมาคือ การกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบสนองแสดงความสามารถ เพื่อให้ทราบถึงผลการเรียนรู้ การนำเสนอสิ่งเร้าหรือเนื้อหาสาระใหม่ให้เห็นลักษณะที่สำคัญอย่างชัดเจน การประเมินผลแสดงออกของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนทราบว่าบรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด การให้แนวการเรียนรู้หรือจัดระบบข้อมูลให้มีความหมาย เพื่อให้เรียนรู้ได้ง่ายและเร็วขึ้นและการส่งเสริมความคงทนและการถ่ายโอนการเรียนรู้ โดยการฝึกฝนในหลายสถานการณ์ ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง 2.2) ส่วนที่จัดอยู่ในระดับ น้อย ได้แก่ การให้ข้อมูลป้อนกลับเสริมแรงให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การแจ้งวัตถุประสงค์ ทำให้ผู้เรียนตั้งความคาดหวัง การกระตุ้นให้ระลึกถึงความรู้เดิม ทำให้พร้อมรับความรู้ใหม่ 3) ส่วนรูปแบบการเรียนการสอนใช้ผังกราฟิกนั้น โดยภาพรวมแล้วจัดอยู่ในระดับ ปานกลาง และเมื่อพิจารณาเข้าไปในรายละเอียดหัวข้อย่อย พบว่า 3.1) ที่

จัดอยู่ในระดับ มาก ได้แก่ การกระตุ้นให้ตระหนักถึงความรู้เดิม การแจ้งจุดประสงค์ ลักษณะบทเรียน องค์ความรู้ที่คาดหวังให้เกิดแก่ผู้เรียน การทบทวนความรู้เดิม และการทำความเข้าใจให้กระจ่างชัด 3.2) ที่จัดอยู่ในระดับ น้อย ได้แก่ การทำความเข้าใจเนื้อหา ผูกใช้แผนผัง การเรียนรู้เนื้อหาสาระด้วยผังกราฟิกที่เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหา องค์ความรู้ที่คาดหวัง และ 3.3) ที่จัดอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ การแก้ปัญหาโดยใช้แผนผัง 4) สำหรับรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้ทฤษฎีของบลูม นั้น โดยภาพรวมแล้วจัดอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเข้าไปในรายละเอียดพบว่า 4.1) ที่จัดอยู่ในระดับ มาก ได้แก่ มีการให้คิดแบบประเมินผล โดยเป็นการคิดระดับสูงสุด ผู้เรียนจะประเมินผลได้เพราะมีวิจารณ์ญาณตัดสินใจได้ การตัดสินใจต้องมีเกณฑ์ เปรียบเทียบคุณภาพ และคุณลักษณะภายนอกที่มองเห็นได้ ส่วนเกณฑ์ภายในได้แก่ ความเป็นเหตุเป็นผล ความสม่ำเสมอของหลักการ 4.2) ที่จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง ได้แก่ การนำไปใช้ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทฤษฎีแนวคิดไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่เป็นรูปธรรมหรือสภาพปัญหาใหม่ การให้ผู้เรียนแยกส่วนต่างๆ ของเรื่องที่เป็นความรู้แนวคิดนั้นและชี้ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนหรือองค์ประกอบต่างๆ การเข้าใจโดยผู้เรียนสามารถแปลความหมายของเรื่อง และบรรยายด้วยภาษาของตนเอง โดยไม่ต้องไปสัมพันธ์กับเรื่องอื่น ความรู้ความจำ จำและเล่าความรู้โดยยังไม่ต้องไปปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง และมีการให้คิดแบบสังเคราะห์ โดยให้คิดรวมส่วนต่าง ๆ ที่แยกกระจัดกระจายให้เป็นแนวคิดเดียว ทำให้เกิดความรู้ใหม่หรือแนวคิดใหม่มีผลเป็น สื่อ วาจา หรือภาษาเป็นแผนงาน แผนดำเนินงาน แบบของการก่อสร้าง หรือ มีผลเป็นทฤษฎีใหม่ หลักการกฎเกณฑ์ใหม่ 5) สำหรับรูปแบบการเรียนการสอนพบปัญหาเพื่อการเรียนรู้โดยภาพรวมแล้วจัดอยู่ในระดับ น้อย แต่เมื่อพิจารณาเข้าไปในรายละเอียดพบว่า 5.1) ที่จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง ได้แก่ การนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง เป็นการเรียนรู้ที่แท้คือ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาที่สิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง ได้รับการกระตุ้นให้คิดว่าสิ่งที่สรุปได้ไปประยุกต์ใช้อย่างไร และความสามารถวิเคราะห์การเรียนรู้ ผู้เรียนได้แสดงความรู้สึกของตนเองต่อการทำกิจกรรม ได้ตอบคำถามที่ได้รับ

จากประสบการณ์การเรียนรู้ จากคำถามว่า ทำอะไร กับใคร ทำไม่ และเกิดความรู้สึกอย่างไร และการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ โดยมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ทำงานกลุ่ม การลงมือปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ มีโอกาสได้ พัฒนาพหุปัญญา หรือปัญญาหลายด้านพร้อม ๆ กัน และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สรุปได้เอง สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อนักเรียนมากกว่าการเรียนรู้จากท่องจำจากตำรา 6) สำหรับรูปแบบการเรียนการสอนความสามารถพิเศษ โดยภาพรวมแล้วจัดอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาเข้าไปในรายละเอียดพบว่า 6.1) ที่จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง ได้แก่ ครูสอนเน้นการสอนด้านการสื่อสาร และ 6.2) ที่จัดอยู่ในระดับ น้อย ได้แก่ ครูสอนเน้นการสอนด้านวิชาการ ครูสอนเน้นการสอนด้านการวางแผน ครูสอนเน้นการสอนด้านความคิดสร้างสรรค์ ครูสอนเน้นการสอนด้านการตัดสินใจ และครูสอนเน้นการสอนด้านการทำนายคาดการณ์ล่วงหน้า 7) สำหรับรูปแบบการเรียนการสอนเน้นประสบการณ์ โดยภาพรวมแล้วจัดอยู่ในระดับ น้อย แต่เมื่อพิจารณาเข้าไปในรายละเอียด พบว่า 7.1) ที่จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง ได้แก่ ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม จากสื่อ รูปภาพของจริง 7.2) ที่จัดอยู่ในระดับ น้อย ได้แก่ ผู้เรียนนำหลักการนั้นไปประยุกต์ใช้ หรือทดลองใช้ในสถานการณ์ต่างๆ กิจกรรมหลากหลาย ครูสังเกต บันทึก และ ผู้เรียนสะท้อนความคิดจากประสบการณ์ด้วยมุมมองที่หลากหลาย จากการตอบคำถาม ทำกิจกรรม และ 7.3) ที่จัดอยู่ในระดับ น้อยที่สุด ได้แก่ ผู้เรียนสรุปความรู้ จากการสังเกตและการสะท้อนเป็นความคิดรวบยอด ซึ่งเป็นนามธรรมและสรุปเป็นหลักการซึ่งได้จากการบูรณาการ การสังเกตกับทฤษฎี

ส่วนรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ โดยภาพรวมแล้วจัดอยู่ในระดับ น้อย แต่เมื่อพิจารณาเข้าไปในแต่ละรายด้าน พบว่า 1) ด้านรูปแบบการเรียนการสอนสตอรี่ไลน์ โดยภาพรวมจัดอยู่ในระดับ น้อยที่สุด แต่เมื่อพิจารณาเข้าไปในรายละเอียดหัวข้อย่อย พบว่า 1.1) ที่จัดอยู่ในระดับ มาก ได้แก่ มีการเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับคน วิถีชีวิต ปัญหา หรือเหตุการณ์ 1.2) ที่จัดอยู่ในระดับ น้อย ได้แก่ มีการตอบคำถามที่นำไปสู่กิจกรรมการหาคำตอบหลากหลาย

และ 1.3) ที่จัดอยู่ในระดับ น้อยที่สุด ได้แก่ มีรูปแบบการสอนที่เน้นการปฏิบัติของนักเรียน เรียนรู้ร่วมกับเพื่อน 2) ด้านรูปแบบการเรียนการสอน วัฏจักรการเรียนรู้ 4MAT โดยภาพรวมแล้วจัดอยู่ในระดับ น้อย แต่เมื่อพิจารณาเข้าไปในรายละเอียด พบว่า 2.1) ที่จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง ได้แก่ เรียนรู้แบบปรับปรุงประยุกต์ ชอบปฏิบัติทดลอง แก้ปัญหา ชอบทำงานกับคน เช่น นักบริหาร นักการตลาด 2.2) ที่จัดอยู่ในระดับ น้อยที่สุด ได้แก่ เรียนรู้จากการปฏิบัติ แก้ปัญหา ใช้สามัญสำนึกเฉพาะเรื่อง ชอบสรุปวิธีที่ดีที่สุด ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ ชอบทำงานกับวัตถุ ชอบปฏิบัติ รองลงมาคือ เรียนรู้จากการคิดวิเคราะห์ สนใจทฤษฎี หลักการ ไม่ชอบปฏิบัติ ไม่ชอบประยุกต์ใช้ และ เรียนรู้จากจินตนาการคิดได้หลากหลาย เห็นภาพรวม ศิลปิน 3) ด้านรูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงการ โดยภาพรวมแล้วจัดอยู่ในระดับ ปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเข้าไปในแต่ละรายข้อพบว่า 3.1) ที่จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง ได้แก่ มีการจัดทำโครงการประเภทการพัฒนาหรือประดิษฐ์คิดค้น เป็นการนำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหรือประดิษฐ์เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้งานหรือแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่ง รองลงมาคือ มีการจัดทำโครงการประเภทสำรวจ เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ อย่างมีระบบ และ 3.2) ที่จัดอยู่ในระดับ น้อย ได้แก่ โครงการประเภทการสร้างหรืออธิบายทฤษฎี เป็นการศึกษา ค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎีใหม่ ๆ หรืออธิบายเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยมีหลักการ ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์สนับสนุน รองลงมาคือ มีการจัดทำโครงการประเภทการทดลอง 4) ด้านรูปแบบการเรียนการสอน การเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยภาพรวมแล้วจัดอยู่ในระดับ น้อย แต่เมื่อพิจารณาเข้าไปในรายละเอียดแต่ละหัวข้อ พบว่า 4.1) ที่จัดอยู่ในระดับ มาก ได้แก่ มีการเล่าเรื่องรอบวง (Round robin) ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มได้เล่าประสบการณ์ ความรู้ที่ตนได้ศึกษาประทับใจให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟัง รองลงมาคือ ร่วมกันคิด (Numbered together) ครูถามให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดหาคำตอบ จากนั้นครูจึงเรียกให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งจากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือทุก ๆ กลุ่ม ตอบคำถาม 4.2) ที่จัดอยู่ในระดับ น้อย ได้แก่ คู่คิด (Think-pair share) ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ

นักเรียนแต่ละคนจะต้องคิดคำตอบของตนเองแล้วนำคำตอบมาอภิปรายกับเพื่อนที่นั่งติดกับตน นำคำตอบมาเล่าให้เพื่อนทั้งชั้นฟัง และ กลุ่มร่วมมือ (Co-op) สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มย่อยจะได้รับมอบหมายให้ศึกษาเนื้อหา หรือทำกิจกรรมที่ต่างกันทำเสร็จแล้วจึงนำผลงานมารวมกันเป็นงานกลุ่มเพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพ ควรอ่านทบทวนและตรวจแก้ไขให้สมบูรณ์นำผลงานกลุ่มมาเสนอต่อชั้นเรียน 4.3) ที่จัดอยู่ในระดับ น้อยที่สุด ได้แก่ ปริศนาความคิด (Jigsaw) ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาที่ครูกำหนดให้ โดยสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มประจำจะได้รับมอบหมาย ให้ศึกษาเนื้อหาที่แตกต่างกันตามความเหมาะสม และแต่ละคนที่ศึกษาเนื้อหาเดียวกันจากทุกกลุ่มมารวมกันเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อร่วมกันศึกษาเนื้อหาจนเข้าใจ รองลงมาคือ มุมสนทนา (Corners) ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนั่งตามมุมหรือจุดต่าง ๆ ของห้องเรียน และช่วยกันค้นหาคำตอบสำหรับปัญหาต่างๆ ที่ยกขึ้นมาและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนอธิบายเรื่องราวที่ตนศึกษาให้เพื่อนกลุ่มอื่นฟัง การร่วมมือแข่งขัน (Games tournament) แบ่งผู้เรียนเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มแข่งขัน สมาชิกในกลุ่มทั้ง 2 กลุ่ม มีจำนวนเท่ากัน กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ตัดสิน โดยไม่ต้องให้คำตอบ กลุ่มแข่งขันแต่ละกลุ่มจะตรวจสอบข้อสงสัยกับเพื่อน และคู่ตรวจสอบ (Pairs check) แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน อีกคนหนึ่งทำหน้าที่แก้ปัญหา เสร็จปัญหาที่ 1 แล้วให้เปลี่ยนหน้าที่กัน เมื่อเสร็จครบ 2 ปัญหาแล้วให้นำคำตอบมาตรวจสอบกับคำตอบของผู้อื่นในกลุ่ม

สำหรับด้านการวัดผลและประเมินผล โดยภาพรวมแล้ว จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง และเมื่อพิจารณาเข้าไปในรายละเอียดหัวข้อย่อยพบว่า 1) ที่จัดอยู่ในระดับ มาก ได้แก่ โรงเรียนจัดทำคู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน รองลงมาคือ โรงเรียนจัดทำแผนการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบ 2) ที่จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง ได้แก่ โรงเรียนให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลแก่ผู้เกี่ยวข้องเช่น ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและนักเรียน และ 3) ที่จัดอยู่ในระดับ น้อย ได้แก่ โรงเรียนมีการสรุปและรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างหลากหลาย

สำหรับด้านครูผู้สอนโดยภาพรวมแล้ว พบว่า จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเข้าไปในรายละเอียดพบว่า ที่จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง ได้แก่ มีความสามารถในการบูรณาการความรู้ต่างๆ ให้แก่นักเรียน รองลงมาคือ มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ตรงตามวิชาที่สอน และ ส่งเสริมให้นักศึกษาคิด วิเคราะห์และกล้าแสดงความคิดเห็น และ มีความรู้และประสบการณ์ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ และ เป็นผู้มีความสามารถและเทคนิควิธีการสอนที่ดีและ รับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักศึกษา

2. การปรับปรุงวิธีการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในจังหวัดบุรีรัมย์ ภายใต้กรอบมาตรฐานปรัชญาการศึกษาไทยตามมิติทั้ง 4 ด้าน ผลการวิจัยพบ ดังนี้

มิติที่ 1 ด้านหลักสูตร โดยสรุปแล้วมีข้อค้นพบคือ 1) ควรมีการทบทวนการจัดทำหลักสูตรใหม่ที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทางวิชาการ และความรู้อื่น ๆ จะตามมา 2) ในด้านการจัดการศึกษาให้มีการมุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ 3) ควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 4) ควรมีการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย 5) ควรมีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ 6) สถานศึกษาควรมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การ

เผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา 7) สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน 8) สถานศึกษาควรมีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ และสามารถเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์ได้ทุกระบบการศึกษา

มิติที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน จากการดำเนินการวิจัย หากจะให้มีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพจะต้องมีการดำเนินการ คือ 1) ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง 2) ให้ผู้เรียนได้ฝึกทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และทักษะกระบวนการต่างๆ 3) ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสังเกตการณ์เก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การตีความและการสรุปความ คิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ 4) ให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการทำงานด้วยตนเอง 5) ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้และเผยแพร่ความรู้ได้ 6) ให้ครูผู้สอนเป็นที่ปรึกษา ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ ให้การสนับสนุน 7) ควรมีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการพหุปัญญา โดยเน้นไปที่ ด้านวาจาและภาษา ด้านดนตรีและจังหวะ ด้านตรรกะ / คณิตศาสตร์ ด้านทัศนสัมพันธ์ / มิติสัมพันธ์ ด้านร่างกาย / การเคลื่อนไหว ด้านธรรมชาติ ด้านการรู้จักตนเอง ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น 8) ควรมีการจัดการเรียนรู้แบบให้นักเรียนมีประสบการณ์และเน้นการปฏิบัติ 9) ควรมีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เพราะเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ หรือการค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้หรือสงสัยด้วยวิธีการต่างๆ เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้เลือกศึกษาตามความสนใจของตนเองหรือของกลุ่มเป็นการตัดสินใจร่วมกัน จนได้ชิ้นงานที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ได้ในชีวิตจริง เป็นการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคหลากหลายรูปแบบนำมาผสมผสานกัน

ได้แก่ กระบวนการกลุ่ม การฝึกคิด การแก้ปัญหา การเน้นกระบวนการ การสอนแบบปริศนาความคิด และการสอนแบบร่วมกันคิด 10) ควรมีการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยมีการดำเนินการคือ ให้ผู้เรียนมีความคิดที่อิสระ ให้มีความสามารถในการใช้ได้ทุกโอกาสทุกเวลา ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการบูรณาการในตัวเอง ให้ผู้เรียนมีความยืดหยุ่นคล่องตัวสูง เปิดทางเลือกให้ผู้เรียนหาคำตอบที่หลากหลาย ชื่อรูปแบบมินิยเชิงบวก ทำท่าย กระตือรือร้น เป็นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในการคิดที่สันติสุข และเป็นการสร้างให้ผู้เรียนสร้างชิ้นงาน ผลงานสิ่งประดิษฐ์แปลกใหม่ที่เป็นรูปธรรม 11) ควรมีการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ โดยให้มีการดำเนินการคือ ควรมีการให้ความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและความสำคัญของความรู้ ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงความรู้ สร้างความรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนสังเกตสิ่งที่ตนอยากเรียนรู้ แล้วค้นคว้าแสวงหาความรู้เพิ่ม เชื่อมโยงกับความรู้เดิม ประสบการณ์เดิม ผสมกับความรู้ใหม่ จนสร้างสรรค์เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ และ ควรให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยให้ลงมือปฏิบัติจริง ค้นหาความรู้ด้วยตัวเอง จนค้นพบความรู้และรู้จักสิ่งที่ค้นพบ เรียนรู้วิเคราะห์ต่อจนรู้จริง รู้ลึกซึ่งว่าสิ่งนั้นคืออะไรมีความสำคัญมากน้อยเพียงไร

มิติที่ 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า โรงเรียนควรมีองค์ประกอบในการพัฒนาด้านนี้ คือ 1) ควรมีการจัดทำคู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ ผู้บริหารเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การประเมิน 3) ควรมีการจัดแผนการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ 4) ในการเรียนการสอนนั้น ควรมีระบบการวัดและประเมินผลนักเรียนอย่างหลากหลายตามสายวิชาชีพครูที่ได้ศึกษามา และ 5) ในการดำเนินกิจกรรมนั้น ควรมีการจัดทำสรุปผลการดำเนินงาน สรุปการประเมินผลของการเรียนการสอน การประเมินผลจากนักเรียน และสรุปปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง

มิติที่ 4 ด้านครูผู้สอน พบว่า 1) ควรมีการจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาในแนวทางใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกที่เป็น

อยู่ในปัจจุบัน 2) ควรมีการจัดตั้งสถาบันพัฒนาและส่งเสริมครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา และการกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาครู, ดำเนินการพัฒนาครู รวมถึงการยกย่องครูที่มีผลงานดีเด่น 3) ควรมีการจัดการเพื่อแก้ปัญหาหนี้สินของครูอย่างจริงจัง สาเหตุเพราะอาจทำให้ครูผู้สอนหันไปหาอาชีพเสริมแบบอื่นแล้วทำให้ระบบการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียนบกพร่องไป 4) ควรมีการแก้ปัญหาลดภาระครู โดยเฉพาะการจัดหาครูให้ตรงตามสาขาวิชาที่ต้องการเพราะจะทำให้นักเรียนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และ 5) ควรมีการอบรมครูถึงเทคนิคและวิธีการสอนแบบหลากหลาย ซึ่งสามารถส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิด วิเคราะห์และกล้าแสดงออก

อภิปรายผลวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยนั้น มีข้อค้นพบที่เป็นความรู้ใหม่หลายประการ เช่น

1. การศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาภายในจังหวัดบุรีรัมย์ มีการจัดการศึกษาเป็นไปตามปรัชญาการศึกษาไทยที่กำหนดเอาไว้ 6 ประการ แต่โดยภาพรวมแล้วจัดอยู่ในระดับ ปานกลาง เท่านั้น โดยที่จัดอยู่ในระดับมากได้แก่ เป็นการศึกษาตามปรัชญาสาขาพัฒนาการ รองลงมาคือ ปรัชญาสาขาพุทธปรัชญานิยม และเน้นน้อยที่สุดก็คือเรื่องปรัชญาสาขาสารัตถะนิยม ซึ่งการจัดการศึกษาที่จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง นั้นสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการเรียนของเด็กนักเรียนภายในจังหวัดบุรีรัมย์ว่า มีลักษณะที่ค่อนข้างน่าเป็นห่วง สาเหตุเพราะ อาจทำให้การใฝ่เรียนรู้อย่างไรก็ตามในสิ่งที่ถูกต้องหรือสิ่งที่เป็นหลักวิชาการนั้นค่อนข้างจะเป็นปัญหา เพราะเด็กในสมัยปัจจุบันกลับมีพฤติกรรมในการเรียนรู้ในเรื่องที่ตนเองชอบและมักจะเป็นปัญหาของสังคม เช่น การเรียนรู้เรื่องเซ็กซ์ การเล่นเกมส์ การดูหนังฟังเพลงจนเลยเวลา การเล่นเกม face การเล่นเกม line หรือการติดอินเทอร์เน็ต เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อระบบการเรียนของนักเรียน และส่งผลต่อการเรียนในระดับที่สูง ๆ ขึ้นไป ดังนั้นหากเป็นไปได้ควรมีการทบทวนในปัจจัยหลาย ๆ ด้านเพื่อที่จะพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ ควรทบทวนเรื่อง หลักสูตร ครูผู้สอน วิธีการ

สอน เป็นต้น ทั้งนี้ ผลการวิจัยที่ระบุว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง สอดคล้องกับการวิจัยของ กุลชาติ กุลดอนกลาง (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดทางปรัชญาทางการศึกษาของไทย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ระบุว่าตนเองยึดถือ ส่วนโน้มไปที่ลัทธิพัฒนาการ คิดเป็นร้อยละ 42.45 รองลงมาคือ พุทธปรัชญานิยม คิดเป็นร้อยละ 38.73 และที่น้อยที่สุดคือ ลัทธิสารัตถะนิยม คิดเป็นร้อยละ 2.94

2. สำหรับด้านหลักสูตรนั้น โดยภาพรวมแล้ว จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเข้าไปในรายละเอียดพบว่า ที่จัดอยู่ในระดับ มาก ได้แก่ โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาคือเรื่อง ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อครูและเพื่อน และ ครูจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเขียน ส่วนที่จัดอยู่ในระดับ น้อย ได้แก่ ครูจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีทักษะการวิเคราะห์ รองลงมาคือ ครูจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด และ ครูจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่าน และ ครูจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิผลของหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีผลอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยการส่งเสริมดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา แต่กระบวนการเหล่านี้กลับทำให้ระบบการพัฒนา อยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้เมื่อใช้หน่วยงานวัดต่างๆ ในการวัดน่าจะขยับขึ้นในระดับ มากที่สุด แต่การพัฒนาดังกล่าวกลับอยู่ในระดับ ปานกลาง และยิ่งเมื่อพิจารณาถึงระดับ น้อย แล้ว ซึ่งได้แก่ ครูจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีทักษะการวิเคราะห์ และครูจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด ทักษะการอ่าน รวมทั้งกระตุ้นให้เด็กนักเรียนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ยิ่งทำให้ทราบได้ทันทีว่า หลักสูตรการเรียนการสอนยังไม่หลากหลายในเชิงการกระตุ้นนักเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เพราะสิ่งเหล่านี้แทบจะไม่เกิดขึ้นเลย แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรที่จัดให้แต่ละโรงเรียนนำไปปฏิบัติ นั้นไม่สามารถทำให้สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นได้

3. สำหรับด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมจัดอยู่ในระดับ ปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเข้าไปในรายละเอียดแล้ว พบว่า ทุกข้อจะจัดอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ยังมีข้อที่จะต้องแก้ไขในประเด็นต่าง ๆ ค่อนข้างเยอะ ซึ่งในสิ่งเหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึง ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียนแต่ละโรงเรียนจะมีลักษณะที่เหมือน ๆ กัน โดยจะมีระดับ ปานกลาง เท่า ๆ กัน การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพควรที่จะยึดจากหลักสูตรเป็นหลักและส่วนสำคัญก็คือกิจกรรมที่จะจัดภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การให้ความเคารพกันและกัน ความเป็นประชาธิปไตย และอื่น ๆ ดังนั้นการจัดรูปแบบการเรียนการสอนควรมีการฝึกอบรมครูผู้สอนรวมทั้งผู้บริหารให้มีลักษณะวิธีการสอนโดยเน้น 1) รูปแบบการสอนของกาเย 2) รูปแบบการเรียนการสอนใช้ผังกราฟิก 4) รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีของบลูม 5) รูปแบบการเรียนการสอนพหุปัญหาเพื่อการเรียนรู้ 6) รูปแบบการเรียนการสอนความสามารถ 7) รูปแบบการเรียนการสอนเน้นประสบการณ์ ซึ่งการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นไปแนวคิดทั้ง 7 ส่วนนี้จะช่วยในการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียนเป็นอย่างดี เพราะเมื่อพิจารณาในปัจจุบันจะพบว่า นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ยังเขียน อ่าน และเข้าใจในหลักภาษาไทยไม่ออก รวมไปถึง ความเข้าใจในศาสตร์อื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน

4. สำหรับรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนา ด้านทักษะพิสัย โดยภาพรวมแล้วจัดอยู่ในระดับ น้อย ซึ่งในส่วนนี้สะท้อนให้เห็นว่า การจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นในเรื่องการพัฒนาทักษะให้กับนักเรียน ค่อนข้างจะน่าเป็นห่วงเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งนักเรียนมีเวลาในการเรียน ส่วนใหญ่จะมาเรียนตลอด แต่ระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนกลับมีประสิทธิภาพค่อนข้างน้อยที่จะเพิ่มเติมให้กับนักเรียนหรือขับเคลื่อนให้เกิดทักษะต่างๆ ดังนั้น ประสิทธิภาพที่ออกมา กล่าวคือ นักเรียนมีระดับความรู้ ความกระตือรือร้น ความใคร่เรียนรู้ในสิ่งใหม่ รวมทั้งทักษะอื่น ๆ มีน้อย ซึ่งสิ่งที่จะต้องนำมาปรับปรุงในส่วนนี้คือ ควรมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

ที่สอดคล้องกับแนวคิดรูปแบบการเรียนการสอนและทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ 2) รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน และ 3) รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเด ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนทั้ง 3 รูปแบบนั้นหากมีการบรรจุเข้าไปในกิจกรรมต่างๆ ของการเรียนการสอนจะทำให้เกิดประสิทธิผลในแง่ของการปฏิบัติ ซึ่งจะส่งผลกระทบในแง่บวกให้กับนักเรียนและสอดคล้องกับ กิ่งแก้ว อารีรักษ์ และคณะ (2548) ซึ่งระบุว่า การเรียนการสอนนั้น ควรมีการพัฒนาทักษะของนักเรียนในรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นทักษะพิสัยและทักษะอื่น ๆ

5. สำหรับรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนา ด้านจิตพิสัย และด้านอื่น ๆ โดยภาพรวมแล้วรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนา ด้านจิตพิสัยและด้านอื่น ๆ จัดอยู่ในระดับ น้อย ซึ่งในส่วนนี้ก็จะสะท้อนให้เห็นระบบการพัฒนา ด้านจิตพิสัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ นักเรียนมีจิตสำนึก ในการที่จะพัฒนาการเรียนรู้อย่างตน ดังนั้นควรที่จะเพิ่มให้มีรูปแบบคือ 1) การเรียนเน้นจิตพิสัย 2) การจัดการเรียนการสอนแบบเบญจขันธ์ 3) การเรียนการสอนใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งหากมีการจัดการการเรียนการสอนให้อยู่ในสภาพ ที่จะสามารถพัฒนานักเรียนตามที่สังคมคาดหวังในครูผู้สอน ก็จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ เพราะการพัฒนาการเรียนการสอนนั้นมีจำความเป็นจะต้องพัฒนาในหลายส่วน กล่าวคือ พัฒนาครูและผู้บริหาร พัฒนานักเรียน พัฒนาหลักสูตร พัฒนาสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศของการเรียน ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ก็จะอยู่ที่ผู้ที่นำไปพัฒนานั้นคือ ครูและผู้บริหาร หากครูและผู้บริหารมีความคิดตรงกันในการพัฒนาสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน การพัฒนาอื่นๆ ก็จะตาม เช่น การพัฒนานักเรียน พัฒนาหลักสูตร พัฒนาสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศของการเรียน ดังนั้นสังคมจึงคาดหวังเป็นอย่างยิ่งในครูผู้สอน ซึ่งการคาดหวังของสังคมนี้ก็ตรงกับงานวิจัยของ ยุพดี ศิริพูนสวัสดิ์ (25458 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ลักษณะที่พึงประสงค์ และลักษณะที่เป็นจริงของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนแบบทางไกลตามทัศนะของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครราชสีมา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ลักษณะ

ที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของครูประจำกลุ่ม ตามทัศนะของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และนักศึกษาทางไกล ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของครูประจำกลุ่ม ตามทัศนะของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และนักศึกษาทางไกล โดยจำแนกตามลักษณะที่ศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านกระบวนการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพและด้านความประพฤติ และคุณธรรม ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและนักศึกษาทางไกล มีทัศนะต่อลักษณะที่พึงประสงค์ และลักษณะที่เป็นจริงของครูประจำกลุ่มว่าต้องการให้ครูประจำกลุ่มมีลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในเกณฑ์มากและเห็นว่าครูประจำกลุ่มได้แสดงบทบาทตามลักษณะที่เป็นจริงอยู่ในเกณฑ์มากเช่นกันแต่พิจารณาจากค่าเฉลี่ย ลักษณะที่พึงประสงค์จะมีค่าสูงกว่าลักษณะที่เป็นจริง ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของครูประจำกลุ่มตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มคือ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และนักศึกษาทางไกลพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างทัศนะของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และนักศึกษาทางไกลที่มีต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน 3) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างทัศนะของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและนักศึกษาทางไกลที่มีต่อลักษณะที่เป็นจริงของครูประจำกลุ่มโดยรวมทุกด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีผลการเปรียบเทียบแตกต่างกัน คือ ด้านวิชาการและด้านกระบวนการสอน สำหรับด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านประพฤติและคุณธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีการทบทวนการปรับปรุงหลักสูตรในระดับ

มัธยมศึกษาใหม่เพื่อให้มีการจัดระบบให้เน้นการศึกษาเข้ากับหลักปรัชญาการศึกษาไทยและสำคัญควรเน้นให้เด็กนักเรียนมีลักษณะกล้าคิด กล้าแสดงออกในสิ่งที่ดี

2. ควรเน้นให้นักเรียนรู้จักการเฝ้าหาความรู้ ก้าวทันโลกและรู้จักพัฒนาตนเอง การบริหารจัดการชีวิตเพื่อพิชิตความสำเร็จในอนาคต

3. ควรเน้นให้อาจารย์มีการพัฒนาตนเอง ประเมินผล การสอนของตนเอง เน้นการปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อให้เข้ากับเด็กนักเรียนที่ตนสอนอยู่

4. ควรเน้นเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นองค์ความรู้ เน้นให้นักเรียนรู้จักสืบค้นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ด้านวิชาการ และการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนที่มีต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา”

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลซึ่งสามารถสร้างบรรยากาศให้เด็กนักเรียนมีความสนใจใคร่เรียน การอยากรู้ อยากเห็นด้านวิชาการและการนำวิชาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน”

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). การศึกษาพฤติกรรมของครูในอุดมคติโรงเรียนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิ่งแก้ว อาริรักษ์ และคณะ. (2548) การจัดการความรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย. กรุงเทพฯ : เมธีทิปส์.
- กุลชาติ กุลกลางดอน. (2543). แนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา
- ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (พื้นฐานการศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ยุพดี ศิริพูนสวัสดิ์. (2545). ลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญอำเภอและนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครราชสีมา. นครราชสีมา : ศูนย์พัฒนาบุคลากร กรมการศึกษานอกโรงเรียน.